

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.С. Безлюбченко

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

" УРБАНІСТИКА "

(для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 0921 (6.060101) "Будівництво", зі спеціальності "Міське будівництво та господарство")

Програма і робоча програма навчальної дисципліни "Урбаністика" (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 0921 (6.060101) "Будівництво", укл. О.С. Безлюбченко– Харків: ХНАМГ, 2009 - 23 с.

Укладач: к.т.н., доцент кафедри містобудування О.С. Безлюбченко

Рецензент: доц., канд. техн. наук Т.В. Жидкова

Затверджено на засіданні кафедри містобудування
Протокол № 1 від «28» 08 2009 р.

© О.С. Безлюбченко ХНАМГ, 2009

Зміст

	стор.
Вступ	4
1. Програма навчальної дисципліни	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотації дисципліни	7
2. Робоча програма навчальної дисципліни	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	9
2.2. Тематичний план дисципліни	10
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями	11
2.2.2. План лекційного курсу	12
2.2.3. План практичних (семінарських) занять	14
2.2.4. Індивідуальне завдання (ІНДЗ)	15
2.3. Самостійна робота студентів	16
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту	16
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення	22

ВСТУП

Розвиваючись і удосконалюючись, містобудівна теорія відповідає сучасним процесам розширення сфери містобудівної діяльності і її інтеграцій із суміжними дисциплінами.

Збільшення необхідного обсягу знань, звертання до об'єктів зростаючого масштабу, розширення тимчасових меж планування вимагають заглиблених наукових обґрунтувань. При викладі курсу враховується, що до його читання чи паралельно з ним вивчається ряд галузевих дисциплін з міського будівництва: геодезія, інженерна геологія, вулиці й дороги, міський транспорт, інженерні споруди, архітектура, технологія будівельного виробництва й ін. Це дозволяє в курсі «Урбаністика» розглядати ці галузеві питання в аспекті всього міста в цілому.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

Програма навчальної дисципліни, рекомендована для студентів будівельних спеціальностей, розроблена на основі:

СВО ХНАМГ “Освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки бакалавра” за спеціальністю 0921 (6.060101) “Будівництво”, затверджена 29.10.2007 р.

СВО ХНАМГ “Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра” за спеціальністю 0921 (6.060101) “Будівництво”, затверджена 29.10.2007 р.

Навчальний план підготовки бакалавра за спеціальністю 0921 (6.060101) “Будівництво”, затверджений 29.10.2007 р.

Програма ухвалена кафедрою Містобудування протокол № 1 від 29.08.2009 р., та Вченою радою Містобудівельного факультету протокол № 9 від 28.05.2009 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання дисципліни

Мета та завдання вивчення дисципліни це засвоєння основ проектування житлового району, житлового комплексу (мікрорайону), ландшафтно-рекреаційної зони, організації транспортного і пішохідного руху в житловому районі, мікрорайоні, інфраструктура житлового району, мікрорайону. Визначення концепції урбанізації. Проблеми і принципи формування міського середовища.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни

Предмет вивчення це методи та принципи проектування сельбищної зони міста в сучасних умовах.

1.1.3. Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліни
Філософія (у прикладах категорій та законів, що ілюструються розвитком міст), Інженерна графіка (креслення), Інженерна геологія (види ґрунтів, їх класифікація і властивості), Інженерна геодезія (розрахунок відміток та ухилів), Технічний рисунок (історія міст та прийоми креслення), Планування міст і транспорт.	Інженерний благоустрій територій; Інженерний благоустрій міст, Садово-паркове та ландшафтне будівництво та господарство, Геоінформаційні технології, Техніко-економічне обґрунтування у містобудуванні

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Змістовні модулі:

ЗМ 1 Сельбищна територія міста.

ЗМ 1.1 Загальні відомості про сельбищну зону: склад, розмір, значення, розміщення в місті.

ЗМ 1.2 Мікрорайон (житловий комплекс). Загальні відомості, Функціональне зонування території, Основні вимоги для забудови.

ЗМ 2 Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста

ЗМ2. 1 Значення центру в соціальному, транспортному та архітектурному відношенні. Склад. Зонування території. Вимоги до розміщення.

ЗМ 2. 2 Комплексна оцінка території міста.

1.3. Освітньо - кваліфікаційні вимоги

Вміння	Типові задачі діяльності, у яких використовуються вміння та знання	Виробничі та соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
Робити необхідні розрахунково-графічні роботи. Застосовувати теоретичні знання при проектуванні генерального плану житлового району, житлового комплексу (мікрорайону), Проводити необхідні розрахунки по визначенню перспектив розвитку території, Враховувати природно-кліматичні фактори в містобудівному проектуванні, визначати техніко-економічні показники	Знати принципи організації територій поселень, Знати основи планування й забудови населених місць Знати принципи організації сельбищної території Знати основи планування й забудови населених місць.	<i>Проектна</i> Отримувати та об'єднувати результати процесів планування в один узгоджений чіткий документ Планування розвитку <i>Технологічна</i> визначення процесів управління Визначення діяльності Завдання послідовності робіт (ідентифікувати, документувати взаємозв'язки між роботами).

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Урбаністика: Конспект лекцій/ О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 208 с.
2. Урбаністика: Навчальний посібник/ О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний. – Харків: ХДАМГ, 2003. – 244 с.
3. ДБН 360-92* « Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» -К.: Укрархбудінформ, 1993. – 107 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни Урбаністика

Мета: засвоєння основ проектування житлового району, житлового комплексу (мікрорайону), ландшафтно-рекреаційної зони, організації транспортного і пішохідного руху в житловому районі, мікрорайоні, інфраструктура житлового району, мікрорайону. Визначення концепції урбанізації. Проблеми і принципи формування міського середовища.

Предмет: методи та принципи проектування сельбищної зони міста в сучасних умовах.

Зміст: сельбищна територія міста, планувальна структура сельбищної зони малого, середнього, крупного, великого міста. Загальні відомості про житловий район. Функціональне зонування території мікрорайону. Основні вимоги для забудови житлових районів та мікрорайонів. Квартал. Принципи забудови. Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста. Проблеми організації сформованих сельбищних територій. Методи стратегічного планування розвитку міст.

Аннотация программы учебной дисциплины Урбанистика

Цель: Цель: усвоение основ проектирования жилого района, микрорайона, ландшафтно-рекреационной зоны, организации транспортного и пешеходного движения в жилом районе, микрорайоне, инфраструктура жилого района, микрорайона. Определение концепции урбанизации. Проблемы и принципы формирования городской среды.

Предмет: методы и принципы проектирования селитебной зоны города в современных условиях.

Содержание: селитебная территория города, планировочная структура селитебной зоны малого, среднего, большого, крупного города. Общие сведения о жилом районе. Функциональное зонирование территории микрорайона. Основные требования для застройки жилых районов и

микрорайонов. Квартал. Принципы застройки. Общегородские центры, и их значение в застройке городов. Комплексная оценка территории города. Проблемы организации сформированных селитебных территорий. Методы стратегического планирования развития города.

The summary of the program of a subject matter
Urbanistika (A science about city)

The Purpose: assimilation of bases designing vein region, micro district, a recreational zone, organizations transport and foot movement of the motion in vein region, micro district, infrastructure vein region, micro district. The problems and principles of the town ambience making.

The Subject: methods and principles of the designing inhabited zones of the city in modern condition.

The Contents: inhabited territory of the city, structure inhabited zones small, average, big, large city. The general information about vein region. Functional zones territory micro district. The main requirements for building vein region and micro district. The quarter, the principles to building. The complex estimation of the city territory. The Problems to organizations formed inhabited territory. The methods of the strategic planning of the city development.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1.- Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS –4 Модулів – 1, КУР Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 144	Напрями: 0921 (6.060101) "Будівництво", зі спеціальності "Міське будівництво та господарство" Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - вибіркова Рік підготовки: 3-й Семестр: 5-й Лекції – 32 год. Практичні – 16 год. Самостійна робота – 42 год. Вид підсумкового контролю: 5 семестр - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 54 % до 46 %.

Таблиця 2.2. - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS –4 Модулів – 1, КУР Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 144	Напрями: 0921 (6.060101) "Будівництво", зі спеціальності "Міське будівництво та господарство" Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - вибіркова Рік підготовки: 3-й Семестр: 5-й Лекції – 6 год. Практичні – 6 год. Самостійна робота – 78 год. Вид підсумкового контролю: 5 семестр - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 13 % до 87%.

Таблиця 2.3. –Структура навчальної дисципліни

Спеціальність, спеціалізація (шифр, абревіатура)	Семестр(и)	Загальний обсяг		Годин							Іспити (сем.)	Заліки (сем.)	
		Кредити	Години	Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
					Лекції	ПЗ семінари	ЛР		КР	КП/КУР			РГР
Спеціальність 6.092100 МБГ	5	4	144	72	36	36	-	72		40		5	
Спеціальність 6.092100 МБГ (заочна форма навчання)	6	4	144	16	8	8	-	128	-	78	-	6	

2.2. Тематичний план дисципліни

ЗМ 1 Сельбищна територія міста.

ЗМ 1.1 Загальні відомості про сельбищну зону: склад, розмір, значення, розміщення в місті.

- Загальні поняття про планувальний район, житловий район, мікрорайон, квартал.
- Планувальна структура сельбищної зони малого, середнього, крупного, великого міста.
- Загальні відомості про житловий район. Визначення розмірів, кількості населення, меж та стадії проектування. Функціональне зонування,
- Вулично-дорожня мережа району, транспортний та пішохідний рух.

ЗМ 1.2 Мікрорайон (житловий комплекс). Загальні відомості, Функціональне зонування території, Основні вимоги для забудови.

- Організація культурно-побутового обслуговування мікрорайону.
- Організація транспортного та пішохідного руху в мікрорайоні.
- Містобудівний аналіз побудованих житлових районів.
- Благоустрій території житлових районів та мікрорайонів.
- Квартал. Принципи забудови.

ЗМ 2 Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста

ЗМ2. 1 Значення центру в соціальному, транспортному та архітектурному відношенні. Склад. Зонування території. Вимоги до розміщення.

ЗМ 2. 1 Комплексна оцінка території міста.

- Ефективність використання міських територій.
- Економічні аспекти містобудівного проектування
- Проблеми організації сформованих сельбищних територій.
- Методи стратегічного планування розвитку міст.
- Вплив геопатогених факторів на проектування та будівництво житлових районів.
- Підземна урбаністика:

Основні етапи розвитку підземної урбаністики. Номенклатура об'єктів підземної урбаністики: підземні й напівпідземні спорудження, приміщення, пристрої, багатофункціональні суспільні й транспортні комплекси.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями

Розподіл часу за модулями і змістовними модулями наведений у табл. 2.4 та табл. 2.5.

Таблиця 2.4. - Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2/77	22	18	-	41
ЗМ 1.1	1/38	6	9		20
ЗМ 1.2	1/39	16	9		21
Модуль 2	2/77	14	18	-	41
ЗМ 2.1	1/38	8	9		20
ЗМ 2.2	1/39	6	9		21

Таблиця 2.5. - Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів заочної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Практ.	Лаб.	СРС.
Модуль 1.	4/144	8	8	-	128
ЗМ 1	2/77	4	4	-	69
ЗМ 1.1	1/38	2	2		34
ЗМ 1.2	1/39	2	2		35
ЗМ 2	2/77	4	4	-	69
ЗМ 2.1	1/38	2	2		34
ЗМ 2.2	1/39	2	2		35

2.2.2. План лекційного курсу

Таблиця 2.6. – План лекційного курсу з навчальної дисципліни

№	Зміст	Кількість годин 0921- «Будівництво»	
		Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3	4
	ЗМ 1 Сельбищна територія міста	12	4
1.	Вступ. Профільююче значення курсу “Урбаністика”, його особливості та зв’язок з іншими дисциплінами.	0,5	-
2.	Сельбищна територія міста. Загальні відомості про сельбищну зону: состав, розмір, значення, розміщення в місті. Планувальна структура сельбищної зони малого, середнього, крупного, великого міста.	1,5	0,5
3.	Житловий район. Визначення розмірів, кількості населення, меж та стадії проектування. Функціональне зонування. Вулично-дорожня мережа району, транспортний та пішохідний рух. Принципи композиційної побудови окремих житлових районів міста.	2	1

1	2	3	4
4.	Громадсько-торгівельні центри житлових районів міста. Склад центру, його розміщення в системі житлового району. Композиційне рішення центру, вплив зупинок метрополітену на організацію та розміщення центрів. Архітектурне рішення центру. Принцип “фокусування” та інші прийоми формування центрів.	2	0,5
5.	Мікрорайон (житловий комплекс). Загальні відомості, історія виникнення, позитивні якості та недоліки, розмір, межі проектування, розрахунок кількості мешканців. Функціональне зонування, основні вимоги до зон, їх розміщення, приклади.	4	0.5
6.	Основні вимоги для забудови. Типи житлових будинків, позитивні якості та недоліки. Щільність забудови. Містобудівна цінність території мікрорайону.	4	0,5
7.	Організація культурно-побутового обслуговування мікрорайону. Розрахунок, розміщення та архітектурно-планувальне рішення об'єктів мікрорайонного значення. Благоустрій території, прийоми композиційної побудови центрів мікрорайонного обслуговування. Приклади.	2	-
8.	Містобудівний аналіз побудованих житлових районів. Вплив поверховості, кольорового рішення забудови на мешканців. Масштабність забудови та її сприйняття.	2	
9.	Квартал. Принципи забудови. Аналіз квартальної забудови на прикладах Москви, Києва, Харкова та інших міст. Позитивні та негативні якості, переваги та недоліки	2	
10.	Висновок. Розгляд варіантів та демонстрація слайдів, що характеризують більш кваліфіковані рішення забудови мікрорайонів, житлових районів, оформленню вулиць.	2	1
	ЗМ 2 Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста	14	2
11.	Система культурно-побутового обслуговування населення міста. Установи обслуговування масового користування	2	1
12.	Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Загальноміські центри, їх значення в соціальному, транспортному та архітектурному відношенні. Фактори, що впливають на формування та розміщення загальноміського центру. Розміщення загальноміського центру, його склад, зонування території, вимоги до розміщення	2	1

Продовження табл. 2.6.

1	2	3	4
13.	Система культурно-побутового обслуговування житлового району. Розподіл об'єктів культурно-побутового обслуговування по спеціалізації та за призначенням. Принципи обслуговування міста, житлового району, мікрорайону. Створення загально-торгівельних центрів житлового району. Врахування ландшафту	2	
14.	Комплексна оцінка території міста. Комплексна оцінка території міста. Ефективність використання міських територій. Економічні аспекти містобудівного проектування Основні характеристики.	2	1
15.	Проблеми організації сформованих сельбищних територій. Методи стратегічного планування розвитку міст	2	1
16.	Вплив геопатогенних факторів на проектування та будівництво житлових районів. Приклади композиційної побудови кварталів з геопатогеними зонами.	2	
17.	Підземна урбаністика: Основні етапи розвитку підземної урбаністики. Номенклатура об'єктів підземної урбаністики: підземні й напівпідземні спорудження, приміщення, пристрої, багатофункціональні суспільні й транспортні комплекси.	2	
	Всього	36	8

2.2.3. План практичних (семінарських) занять

План практичних (семінарських) занять для студентів денної та заочної форм навчання наведений у табл. 2.7.

Таблиця 2.7. - План практичних (семінарських) занять

№	Зміст	Кількість годин 0921- «Будівництво»	
		Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3	4
	ЗМ 1 Сельбищна територія міста	22	4
1.	Аналіз схеми запроєктованого міста, згідно курсового проекту. Основні схеми вулично-дорожньої мережі міста. Елементи вуличної мережі міста.	2	0,5
2.	Вибір території мікрорайону із запроєктованого міста. Аналіз містобудівної ситуації.	2	0,5
3.	Розгляд варіантів функціонального зонування території мікрорайону.	4	0,5
4.	Розгляд варіантів соцкультпобутового обслуговування жилого району.	4	0,5

1	2	3	4
5.	Пішохідні зони в мікрорайоні. Принципи їх формування.	2	0,5
6.	Розгляд варіантів комунального обслуговування мікрорайону.	4	0,5
7.	Розрахунки по території та населенню мікрорайону.	2	0,5
8.	Аналіз типів жилих будинків, які приймаються при забудові мікрорайону.	4	0,5
	ЗМ 2 Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста	14	
9.	Аналіз об'єктів соціально-культурного обслуговування, які використовуються в забудові мікрорайону.	2	0,5
10.	Розгляд варіантів соціально-культурного обслуговування мікрорайону.	2	1
11.	Створення загально-торгівельних центрів житлового району. Врахування ландшафту	2	0,5
12.	Прийоми архітектурно-планувальної організації загальноміського торговельного центру мікрорайону.	3	1
13.	Установи обслуговування масового користування	3	0,5
14.	Використання виявлених гепатогенних зон при практичному проектуванні мікрорайонів.	2	0,5
	Всього	36	8

2.2.4. Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

Курсова робота "Організація забудови житлового комплексу (мікрорайону)":

складається з графічної частини і пояснювальної записки. Обсяг графічної частини - аркуш ватману формату А1 у М 1:1000. Графічна частина завдання - топографічна схема місцевості. Послідовність виконання роботи :

- зробити аналіз території згідно з умовами її придатності для розміщення тих чи інших функціональних зон,
- визначити обсяги житлового будівництва, в тому числі багатоповерхового й садибного;
- виявити потребу в об'єктах обслуговування та визначити їх місцеположення;
- установити номенклатуру житлових будинків
- вибрати композиційні прийоми забудови;
- запроектувати шляхи пішохідного й транспортного руху, благоустрій території.

- затвердження схеми викладачем;
- оформлення графічної частини;
- розрахунок проектного балансу території;
- захист виконаної роботи.

2.3. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота (Ср) складається з роботи над підручниками по тематичним питанням та виконанню КР або РГЗ, супроводжується консультаціями лектора та викладачів, що поводять практичні заняття та Кр.

Таблиця 2.8. –Розподіл часу самостійної роботи

№	Зміст	Кількість годин 0921- «Будівництво»	
		Денне навчання	Заочне навчання
1.	Вивчення окремих теоретичних питань	32	50
2.	КуР	40	78
	Всього	72	128

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить в наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних (семінарських) занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання (КуР).
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
4. Проведення проміжного контролю.
5. Проведення модульного контролю.
6. Проведення підсумкового письмового іспиту.

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної і заочної форм навчання наведені в табл. 2.9 та табл. 2.10.

Таблиця - 2.9. Засоби контролю та структура залікового кредиту спеціалізація 6.092100 «Міське будівництво та господарство (МБГ)

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів %
Модуль 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1. Тестування	30
ЗМ 1. Тестування	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Залік	40
Всього за модулем 1	100 %

Таблиця - 2.10. Засоби контролю та структура Курсової роботи спеціалізація 6.092100 «Міське будівництво та господарство (МБГ)

	Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Максимальна кількість балів %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.1	Аналіз території, визначення обсягів житлового будівництва та потреби в об'єктах обслуговування та визначення їх місцеположення;	20
ЗМ 1.2	Номенклатура житлових будинків, тип і композиційні прийоми забудови;	20
ЗМ 1.3	Проектування шляхів пішохідного й транспортного руху, благоустрій території; розрахунок проектного балансу території;	20
	Підсумковий контроль з модулю (оформлення графічної частини та захист виконаної роботи)	40
Всього за модулем КуР		100%

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єкти поточного контролю:

- 1) активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання індивідуального завдання (КуР);
- 3) виконання самостійного завдання;
- 4) виконання поточного контролю;
- 5) виконання проміжного контролю.

Оцінку "відмінно" ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за усіма шістьма зазначеними критеріями.

Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

*Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять,
самостійної роботи*

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

За успішне та систематичне виконання та захист всіх практичних робіт протягом першого змістовного модулю студент отримує оцінку «відмінно» або 30 % за поточний контроль, якщо студент виконує та захищає всі практичні роботи протягом другого змістовного модулю, то студент отримує оцінку «добре» або 25 % за поточний контроль, які враховують у відповідній сумі балів за кожний окремий змістовий модуль (табл. 2.9).

Самостійна робота студентів контролюється протягом семестру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Критерії оцінювання індивідуального завдання (Кур)

Індивідуальне завдання оцінюють за такими критеріями:

- Вибір території для розміщення основних функціональних зон мікрорайону:

Облік природно-кліматичних факторів у проектуванні:

- врахування придатності території для розміщення елементів;
- врахування форм рельєфу, напрямку домінуючого вітру;
- дотримування санітарно-гігієнічних умов;
- Композиційно-просторова побудова житлових комплексів, раціональне й оптимальне рішення планувальної структури з урахуванням сучасних економічних умов.
- Організація системи обслуговування. Розміщення центру культурно-побутового обслуговування:
Принцип формування системи обслуговування;
Вибір місця розташування центрів та радіус дії.
- Баланс території мікрорайону:
Питома вага функціональних зон та їх елементів у загальній площі;
питомі показники території на кожного мешканця.
- Графічне оформлення проекту.

Оцінку "відмінно" ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом за всіма зазначеними критеріями та його захист. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

Захист ІНДЗ проводять наприкінці другого змістового модуля, який є умовою допуску до підсумкового контролю (іспиту).

Проведення поточного контролю

Поточний контроль (тестування) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані практичні (семінарські), самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля. За кожним змістовним модулем проводиться поточне тестування (табл. 2.9) і кожному студентові виставляється відповідна оцінка за отриманою кількістю балів.

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації, здійснюють у вигляді тестування.

Після вивчення тем 1-10 (ЗМ 1) студенти виконують тестові завдання до першого змістового модуля. Відповідно, після вивчення тем 11-17 (ЗМ 2) - тестові завдання або контрольну роботу до другого змістового модуля.

У відповідності до програми навчальної дисципліни тестування проводять на останньому практичному занятті з кожного змістового модулю. Загальна тривалість тестів з модуля 1 – 1,0 година (по 0,5 години на опрацювання одного тесту з одного змістового модуля). Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються критерії оцінювання. Для кожного тестового завдання розроблена шкала оцінювання, яка надається викладачем на розгляд студентів до проведення тестового контролю. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю засвоєних знань:

- студенти виконують КуР, яка є допуском до іспиту (підсумковий контроль) (табл. 2.10);
- проведення підсумкового іспиту

Проведення підсумкового контролю

Умовою допуску до іспиту є:

- сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 51 бал (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою STC) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою);
- обов'язковий захист ІНДЗ (КуР) з отриманням позитивної оцінки.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.13).

Таблиця 2.11. - Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 <i>відмінно</i> <i>A</i>	4 <i>добре</i> <i>B, C</i>		3 <i>задовільно</i> <i>D, E</i>		2 <i>незадовільно</i> <i>FX, F</i>	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	<i>відмінно</i> <i>A</i>	<i>дуже добре</i> <i>B</i>	<i>добре</i> <i>C</i>	<i>задовільно</i> <i>D</i>	<i>достатньо</i> <i>E</i>	<i>незадовільно</i> <i>F**</i>	<i>незадовільно</i> <i>* FX*</i>
ECTS, % * студентів	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F*</i>	<i>FX*</i>
	10	25	30	25	10	<i>не враховується</i>	

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

Проведення підсумкового письмового екзамену з Модулю

Екзамен здійснюють у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з 3 питань з теоретичного матеріалу, за кожну правильну відповідь студент отримує оцінку відповідно до кваліфікаційних вимог до бакалаврів. Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання:

Оцінка «відмінно» - Студент грамотно, логічно і повно дав відповіді на всі екзаменаційні запитання. Охайно оформив екзаменаційні матеріали. Текстова частина відповіді доповнена потрібним графічним матеріалом. У відповідях студент показав знання додаткової літератури.

Оцінка «добре» - Студент грамотно і по суті дав відповіді на теоретичні запитання екзаменаційного білету, не допускаючи при цьому суттєвих

неточностей, вміло використовує знання при розв'язанні практичних завдань і запитань. Екзаменаційні матеріали оформлені охайно, текстова частина доповнена графічним матеріалом (при необхідності).

Оцінка «задовільно» - Студент показав знання основного матеріалу, але не вказав його деталей, особливостей, технологічних обмежень. У відповідях він допускає неточності. Студент порушує послідовність викладу відповіді. Відсутні графічні пояснення. Відмічена неохайність в оформленні екзаменаційних відповідей.

Оцінка «незадовільно» - Студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали екзаменаційних відповідей неохайно оформлені.

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Таблиця 2.12. - Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Основна література	
1. Урбаністика: Конспект лекцій/ О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 208 с.	ЗМ 1 - 2
2. Урбаністика: Навчальний посібник/ О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний. – Харків: ХДАМГ, 2003. – 244 с.	
2. Додаткові джерела	
1. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» -К.: Укрархбудінформ, 1993. – 107 с.	ЗМ 1.1-1.2
2. Довідковий посібник до курсової роботи, та практичних занять з курсу «Міська кліматологія» Харків: ХДАМГ, 2005.- 40 с. доц. Т.В.Жидкова,	ЗМ 1.1-1.2
3.Методичне забезпечення	
1. Робочий зошит з курсу “Урбаністика” для студентів спеціальності МБГ 3 курсу денної і 4 курсу заочної форм навчання. Харків, ХНАМГ, 2005 -30 с. доц. О.С. Безлюбченко 2. Комплексні методичні вказівки з курсу "Урбаністика ” для студентів спеціальності МБГ 3 курсу денної і 4 курсу заочної форм навчання. Харків, ХНАМГ, 2008 -39 с. доц. О.С. Безлюбченко	Для практичних занять та виконання курсової роботи
Демонстраційні матеріали в програмі Power Point	
Комп'ютерні програми до виконання курсового проекту: Word, Excel, AutoCAD, Arc View, Компас	ЗМ 1.1-1.2
4. Ресурси Інтернет	
Цифровий репозиторій ХНАМГ // www.ksame.ua	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Урбаністика» для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 0921 (6.060101) "Будівництво", зі спеціальності "Міське будівництво та господарство"

Укладач: доц. Олена Степанівна Безлюбченко

План 2009р. поз. 953 Р

Підп. до друку 26.10.2009
Друк на ризографі.
Замовл. № 5241

Формат 60x84 1/16.
Умовн.-друк. арк. 1,0
Тираж 10 прим.

Папір офісний
Обл.-вид. арк. 1,3

61002, м. Харків, ХНАМГ вул. Революції, 12
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ.

61002, м. Харків, ХНАМГ вул. Революції